

FKSA
Foreningen til fremme af
kritisk socialt arbejde

Social
KRITIK

SOCIAL
POLITISK
FORENING

Invitation til konference 'Dilemmaer på handicapområdet' 2022

FORSA, 'Dansk forening for Socialpædagogik', 'Forening til fremme af kritisk socialt arbejde', Socialpolitisk Forening og 'Social kritik' inviterer hermed til konference

den 3. november 2022 kl. 09:30 til 16:00 på Diakonhøjskolen, Århus.

I den offentlige debat fylder fortællinger om udfordringer med at få tilstrækkelig hjælp en del. Vi ser et stigende behov for hjælp samtidig med at kommunerne er pressede økonomisk på det specialiserede handicapområde. Danmark er forpligtiget på Handicapkonventionen og spørgsmålet om rettigheder forekommer centralt i mange af de aktuelle debatter om handicap -rettigheder til hjælp og omsorg, egen bolig, et job, et seksualliv mv. Tematikker, som også rejser dilemmaer hos de mange forskellige aktører i det professionelle arbejde.

Med konferencen tager vi temperaturen på handicapfeltet socialpolitisk, professionsfagligt og forskningsmæssigt.

Vel mødt!

Arrangører:

FORSA www.forsa.dk

Dansk forening for socialpædagogik www.socialpaedagogik.dk/

Forening til fremme af kritisk socialt arbejde www.criticalsocialwork.dk/

Social kritik [www. socialkritik.dk/](http://www.socialkritik.dk/)

Socialpolitisk forening

Deltagelse i konferencen er gratis. Vi byder på formiddagskaffe samt kaffe og kage om eftermiddagen. Frokost er ikke inkluderet. Dagens ret kan købes i kantinen til pris 75 kr.

Tilmelding til konferencen: <https://socialpaedagogik.dk/events/tilmelding-til-konference-dilemmaer-paa-handicapomraadet-2022/> Deadline for tilmelding er 14. oktober 2022 kl.12:00. Der er 150 pladser og tilmelding efter 'først til mølle-princippet'.

Adresse: Diakonhøjskolen, Lyseng Allé 15H, 8270 Højbjerg

Der er mulighed for parkering.

Du finder Diakonhøjskolen midt imellem skov, strand og storby. Lokalområdet er Højbjerg, som ligger i det sydlige Aarhus.

Kommer du fra Aarhus C, tager det 15 minutter på cykel eller i bus, hvor du kører langs skov og vand det meste af vejen. Lidt kortere afstand er der til en af Aarhus' populære badestrande, Moesgård Strand. Bybuslinjerne 6A og 16 og rutebil nr.

100 har stoppested tæt på skolen. Tjek busplan og bustider på midttrafiks hjemmeside.

FKSA
Foreningen til fremme af
kritisk socialt arbejde

SoCiaL
KRITIK

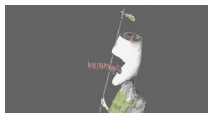
SOCIAL
POLITISK
FORENING

PROGRAM

- 09:30-10:00 Velkomst v/ Anders Bøggild Christensen, formand for FORSA & Lotte Junker Harboe, bestyrelsesmedlem Dansk forening for Socialpædagogik
- 10:00-10:45 **Handicap og socialt arbejde i konkurrencestaten**
v/ Pia Ringø, lektor Aalborg Universitet og Kjeld Høgsbro, professor emeritus, Aalborg Universitet
Med oplægget præsenteres en række overvejelser vedrørende den politiske og videnskabelige udvikling i synet på mennesker med handicap - som det har udviklet sig inden for velfærdsstatens og konkurrencestatens optik. Oplægget vil navnlig fokusere på misforholdet mellem principperne for styring af det professionelle sociale arbejde og de udfordringer som mennesker med handicap og den professionelle praksis er konfronteret med. Endelig vil oplægget diskutere muligheder og brud i den offentlige og politiske forståelse af diversiteten i menneskets kompetencer, og de professionelle og styringsmæssige udfordringer, der knytter sig til denne diversitet.
- 10:45-11:00 Pause
- 11:00-11:45 **Handicap og rettigheder - aktuelle dilemmaer, udfordringer og muligheder**
v/ Nanna Magrethe Krusaa, Institut for menneskerettigheder
Med oplægget adresseres nye og aktuelle debatter og problemstillinger på handicapfeltet, anskuet i en menneskerettighedsoptik med inspiration fra det seneste arbejde i Institut for Menneskerettigheder.
- 11:45-12:45 'Buy your own lunch' og networking
- 12:45-14:45 **Workshop**
- 14:45-15:00 Pause
- 15:00-15:45 **Aktuelle dilemmaer i mødet mellem system og borger**
v/ Katrine Syppli Kohl, Post Doc Saxo Institutttet, Københavns Universitet
Der er stor forskel på hvordan kommunale ledere og sagsbehandlere og borgerne selv eller deres pårørende oplever kommunernes sagsbehandling ift. borgere, der har en funktionsnedsættelse. I efteråret 2020 undersøgte VIVE hvor stort gabet mellem de tre parter oplevelser er, og hvorfor det opstår. VIVEs undersøgelse viser at kommunale ledere har den mest positive oplevelse af kommunernes sagsbehandling vedrørende borgere med handicap, mens sagsbehandlerne er lidt mindre positive og borgerne mindst positive. For at blive klogere på forskellen gennemførte vi 30 uddybende interviews med borgere og sagsbehandlere, der peger på at mødet mellem kommune og borger med handicap formes af fem dilemmaer, der kan være med til at forklare deres forskellige oplevelser: autonomidilemmaet, økonomidilemmaet, fragmenteringsdilemmaet, lov og behovdilemmaet og kategoriseringsdilemmaet.
- 15:45-16:00 Afrunding og tak for i dag

FKSA
Foreningen til fremme af
kritisk socialt arbejde

SoCial
KRITIK

SOCIAL
POLITISK
FORENING

WORKSHOP

Workshop 1 **Botilbud og institutionalisering for voksne med udviklingshæmning**

v/ Michela Dalhoff, Marianne Bækgård Merrild og Anthon Sand Jørgensen, Forskningscenter for ledelse, organisation og samfund VIA University College.

Særligt i 1990'erne har af-institutionaliseringen taget fart i Norden, men selvom handicapområdet har gennemgået store forandringer ses tendenser til, at reformeringen af handicapområdet er gået i stå. Vores workshop vil dokumentere, hvordan der fortsat bor mange mennesker i store botilbud for voksne med udviklingshæmning i Danmark. Endvidere vil vi inddrage en række nyere nordiske studier, der peger på udfordringer ved en fortsat institutionalisering af boligforholdene for voksne med udviklingshæmning. Der er således en risiko for, at voksne der bor i botilbud, oplever barrierer i forhold til at leve et selvstændigt liv, og samtidig vil være ekskluderet fra det almene samfund.

Når ens hjem også er nogens arbejdsplads - udspændtheder mellem bolig og institution

v/ Anne Mia Steno lektor, ph.d. & Hanne Meyer-Johansen lektor, ph.d.

I Lov om Social Service i 1998 var en vigtig politisk målsætning, at institutioner skulle nedlægges og overgå til at være deciderede hjem, som beboerne selv skulle bestemme over. I praksis har det ideal været vanskeligt at efterleve, blandt andet på grund af det vilkår, at bostederne er et hjem for nogen og samtidig en arbejdsplads for andre. Det afføder en række dilemmaer i hverdagslivet for både beboere og ansatte.

På workshoppen vil der blive præsenteret empiriske nedslag fra feltarbejdet og blive inviteret til diskussion af selvfølgegjorte antagelser om hjemlighed. Flere af de steder vi har besøgt, har der været en pædagogisk pointe og omsorg i at ville minimere konflikter i hjemmet og tilstræbe mest mulig ro (jf. Low Arousal). Men hvilke forestillinger om hjem er det, at der ingen konflikter må være? Et andet omdrejningspunkt vedrører forholdet mellem personalets forståelse af hjemlighed som privathed, der skal forbeholdes beboernes egne lejligheder og beboernes udtrykte behov for socialt samvær. Disse modsætningsforhold imellem professionelle grundforståelser og tolkninger af menneskers behov overfor deres subjektive ønsker i hverdagslivet ønsker vi at tematisere som afsæt for en diskussion og faglig drøftelse af hverdagens dilemmaer og modsætningsforhold indenfor bostedsområdet.

Workshop 2 **Handicap og beskæftigelse**

v/ Finn Amby, lektor, FLOS VIA University College og Lena Kjeldsen, docent, FLOS VIA University College.

Personer med handicap har sværere ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet end personer uden handicap. I 2020 var der næsten 50.000 ledige personer med handicap, som selv vurderede, at de er klar til at tage et arbejde, så der er et potentiale og ressource blandt personer med handicap. Virkeligheden viser dog, at der er nogle barrierer for, at disse personer kan få lov til at bidrage

både hos virksomhederne der skal ansætte personerne, jobcentrene der skal hjælpe med at skabe kontakt og hos den enkelte person med handicap.

I denne workshop fokuserer vi på den brede type af beskæftigelsesmuligheder, der eksisterer lige fra ordinær beskæftigelse og fleksjob til løntilskud. Vi stiller skarpt på følgende spørgsmål:

- Hvilke typer af hjælpeordninger eksisterer der, og hvordan kan de hjælpe?
- Hvordan er indsatsen for at hjælpe personer med handicap organiseret i jobcentrene?
- Hvordan oplever borgerne samarbejdet med jobcentrene?

Workshoppen består af en blanding af korte oplæg og diskussioner af dilemmaer og praksis blandt deltagerne.

Workshop 3 Dilemmaer i at arbejde med seksuelle rettigheder i praksis

v/ Marianne Træbing Secher Lektor, Cand.pæd.phil., Ph.d studerende ved RUC

I denne workshop vil du blive klogere på, hvorfor seksuelle rettigheder ikke i sig selv er nok, i forhold til at borgeren kan (få lov til at) udleve sin seksualitet som borgeren gerne vil. Hvorfor er det så svært at arbejde med seksualitet i en pædagogisk praksis? Seksuelle rettigheder står i den ene ende af et videnskabsteoretisk kontinuum, hvor mødet med den enkelte borger og dennes seksualitet og mulighedsrum befinder sig i den helt anden ende.

Når vi arbejder rettighedsbaseret, hviler beslutningerne på det, der kan gælde for alle, og vi bruger vores fornuft og rationelle sans som **fagperson**. Når vi derimod skal møde den enkelte unikke og specifikke borger, der hvor denne befinder sig, så bruger vi mere den intuitive, sanselige og følelsesmæssige del af os selv som **fagperson**. Rettigheder peger etisk set på en pligtetisk indstilling, hvor mødet med borgeren og dennes seksualitet hviler på eksempelvis en nærhedsetisk indstilling i relationen til borgeren. Når sagen er det seksuelle, så er der andet og mere på spil end hvad fornuften og det rationelle i os kan definere. Hvad er seksualitet overhovedet? Kan vi definere det? Hvis ikke, hvordan kan vi så arbejde med/ud fra seksuelle rettigheder?

Marianne Træbing Secher afholder workshoppen på baggrund af sit arbejde som selvstændig praktiserende seksualvejleder gennem 14 år, et kandidatspeciale om en etisk seksualpædagogik, retningsansvar for Seksualvejledning under Den Sociale Diplomuddannelse på VIA University College samt sit nuværende Ph.d. studie på RUC om vidensformer i socialpædagogik (når vi ikke kan forstå borgeren). Ph.d. projektet er sponsoreret af DFF.

Workshop 4 Handicap anskuet fra et borgerperspektiv

v/ Rune Bang Mogensen, næstformand i patientforeningen Dansk Forening for Osteogenesis Imperfecta, Navigator hos Sjældne Diagnoser og foredragsholder v/ Runesforedrag.

Oplægget omhandler flere aktuelle dilemmaer på handicapområdet, hvor kommunikationen kan gå skævt og de forskellige hjælpesystemer udfordrer hinanden og hvor politiske ambitioner kan strandes i et miks af bureaukrati, fordomme og misforstået godhed.

FKSA
Foreningen til fremme af
kritisk socialt arbejde

SoCial
KRITIK

SOCIAL
POLITISK
FORENING

Rune Bang Mogensen har den sjældne sygdom Osteogenesis Imperfecta (medfødt knogleskørhed) og sidder i kørestol. Rune er uddannet socialrådgiver og arbejder i Aarhus Kommune.

Workshop 5 Deltagelse i hverdagslivet – for personer med handicap

Workshoppen tager sit udgangspunkt i Social Kritiks temanummer 166 september 2022, der handler om deltagelse i hverdagslivet for mennesker med handicap. Mennesker med handicap har generelt betragtet, både historisk og samfundsmæssigt, befundet sig i en marginal og udsat position. Men hvordan står det til i dag - to årtier inde i det 21. århundrede?

I denne workshop præsenteres eksemplarisk viden og erfaringer med deltagelse i hverdagslivet for mennesker med handicap.

- Workshoppen indledes kort af Mette Bladt, ansvarshavende redaktør for Social Kritik, lektor og Ph.d. på Københavns Professionshøjskole
- Mette Kirstine Demuth, Socialpædagog og Pæd.diplom i dramapædagogik og Geske Marie Skot-Hansen, Socialpædagog og Master i læreprocesser, innovation og kreativitet begge medarbejdere fra Kunstnerhuset KARAVANA (S 104) i Århus, fortæller om deres praksis med at udarbejde de lovpligtige handleplaner i samarbejde med borgeren på en ny måde, hvor der tages udgangspunkt i borgerens konkrete ønsker til sin egen handleplan.
- Gitte Lyng Rasmussen lektor og Ph.d.-studerende på Københavns Professionshøjskole fortæller om deltagelse i hverdagslivet, set fra unge voksne udviklingshandicappedes eget perspektiv og hvilke deltagelsesmuligheder og barrierer, der ses når man undersøger deltagelse på tværs af det samlede hverdagslivs kontekster.

Workshop 6 Handicapindsatsen i lyset af strukturreformen – dilemmaer og muligheder

v/ Viggo Jonassen, Socialpolitisk forening, tidligere byrådsmedlem i Aarhus og lektor emeritus ved socialrådgiveruddannelsen i Aarhus.

Strukturreformen fra 2007 omlagde ansvar og finansiering af den specialiserede indsats. Workshoppen vil behandle strukturreformens virkninger på handicap-institutionsområdet med spørgsmål om kommunalisering af finansieringen, institutionsnedlæggelser og afspecialisering som nogle af konsekvenserne. Der vil blive peget på mulige veje til genopretning af faglighed og kvalitet.

Viggo har bl.a. udarbejdet notatet: Kommunestyre i Danmark 1803-2021, der danner afsæt for oplægget.